

Prvi deo

Pojmovi u vezi sa ponašanjem potrošača i kupaca (1)

⇒ Definisanje pojmoveva iz područja ponašanja potrošača	2
◆ Veza između istraživanja tržišta i marketinga sa ispitivanjem ponašanja potrošača 3	
◊ Problemi u vezi sa ispitivanjem ponašanja potrošača i kupaca 3	
◊ Definisanje pojma ponašanje potrošača 6	
◆ Definisanje i razgraničavanje pojmoveva kupac – korisnik – potrošač	8
⇒ Psihološki zakoni, složenost odlučivanja potrošača i modeli ponašanja	13
◆ Psihološki zakoni i mogućnosti primene u marketingu	13
◆ Način donošenja odluka potrošača	21
◊ Značaj ispitivanja uticaja marke i imena proizvođača na odluke potrošača 21	
◆ Uopšteno o marketing modelima	25
◊ Neoklasični ekonomski modeli ponašanja građana kao kupaca 5	
◊ Markovljevi modeli ponašanja potrošača 6	
◊ Autorski modeli ponašanja potrošača 31	
◊ Nikozijin model ponašanja kupaca 31	
◊ EKG-model ponašanja potrošača 33	
◊ Hauard-Šetov model ponašanja potrošača 35	
◊ Hauardov CDM-model odlučivanja potrošača 38	
◊ Shet-ov model porodičnog odlučivanja 39	
◊ Modeli grupnog odlučivanja o kupovini 40	
◊ Betmanov informacioni model izbora potrošača 40	
◊ Kotlerov-model stimulansa na ponašanje potrošača 41	
◊ Kuperov-model analize potrošača 42	
◊ Engelov-model ponašanja potrošača 43	
◊ Kiner-Berdhardov model ponašanja porošača 44	
◊ Bernova transakciona analiza u ocenjivanju ponašanja potrošača 44	
◊ Ego stanje u transakcionaloj analizi 45	
◊ „Stroke“, jedinica stimulacije i prepoznavanja 48	
◊ Vreme u transakcionaloj analizi 50	
◊ Međuljudske transakcije u transakcionaloj analizi 51	
◊ Životne pozicije u transakcionaloj analizi 54	
◆ Modeli predviđanja i prihvatanja novih proizvoda	55
◊ Modeli predviđanja 55	

◊ Razvijanje modela prihvatanja novih proizvoda	56
◊ Opšti model prihvatanja novih proizvoda	56
◊ Kategorizacija prihvatanja novih proizvoda	58
◊ Midgley-eva teorija inovativnog ponašanja potrošača	62
◆ Model ponašanja potrošača prema naporu i riziku kupovine	63
◊ Problematiziranje Murphy-Enis-ovog modela	63
◊ Klasifikacija proizvoda u onosu na ponašanje potrošača	65
◆ Opšti model porodičnog odlučivanja	66
⇒ Specifičnosti kupovina i odlučivanja organizacijskih kupaca	70
◆ Specifičnosti organizacijskih kupovina	70
◆ Specifičnosti odlučivanja o nabavki na poslovnom tržištu	71
◆ Autorski modeli ponašanja institucionalnih kupaca	73
◊ Robinson-Faris-Vindov model ponašanja institucija	73
◊ Vindov model ponašanja industrijskih kupaca	73
◊ Webster-Vindov model ponašanja industrijskih kupaca	74
◊ Šetov-model ponašanja industrijskih kupaca	75
◊ Nilsenov-model ponašanja industrijskih kupaca	78
◊ Kotlerov-model ponašanja industrijskih kupaca	79
◊ Newellov model uočenog rizika	80
◊ Turnbullov model međusobnog delovanja	81
◊ Komunikacijski model dijadičkih odnosa prodavac-kupac	82
⇒ Ekonomski faktori na ponašanje potrošača	86
◆ Teorija marginalne (granične) korisnosti	86
◆ Teorija indiferentnosti	91
◆ Teorija otkrivenе preferencije	93
◆ Necenovni faktori koji utiču na ponašanje potrošača	94
◆ Uticaj različitih tržišnih struktura na ponašanje potrošača	95
◆ Uticaj marketing-inovacija na ponašanje potrošača	95

Drugi deo

Psihološka ispitivanja ponašanja građana kao potrošača (99)

⇒ Psihološki (interni) faktori koji utiču na ponašanje građana kao potrošača	100
◆ Teorijska ishodišta ispitivanja ponašanja	101
◊ Uvod u psihologiju	101
◊ Biheviorizam	103
◊ Geštalt psihologija	106

◊ Analitička psihologija	108
◊ Individualna psihologija	110
◊ Humanistička psihologija	110
◊ Egzystencijalistička i egzistencijalna psihologija	112
◊ Eksperimentalna psihologija	113
◊ Klinička socijalna psihologija	113
◊ Industrijska psihologija	113
◆ Ispitivanje bazičnih psihičkih funkcija potrošača	114
◊ Kognitivne psihičke funkcije	115
◊ Konativne psihičke funkcije	116
◊ Emocionalne psihičke funkcije	118
Proces informisanja i učenja potrošača	119
◆ Proces javljanja potreba kod potrošača	119
◊ Mogućnosti promena potrošačevih imputa	120
◊ Mogućnosti uticaja na psihologiju potrošača	124
◊ Mogućnosti uticaja na informiranost potrošača o proizvodu	126
◊ Mogućnosti otkrivanja potreba potrošača	127
◆ Proces informisanja potrošača	128
◊ Senzorski sistem u procesu informisanja potrošača	130
◊ Konceptualni sistem u procesu informisanja potrošača	131
◊ Ustavljanje u procesu informisanja potrošača	131
◊ Objasnjenje pojma percepcija	132
◆ Proces učenja potrošača	136
◊ Potkrepljivanje učenja potrošača	136
◊ Operantno učenje potrošača	138
→ Faze procesa informisanja i učenja kupaca	140
◆ Percepcija kupaca u procesu informisanja	142
◊ Faza izloženosti uticajima stimulansa	143
• Selektivna distorzija	145
• Selektivna retencija	145
• Koncepcija sublimirane percepcije	146
• Koncepcija minimalno primetnih razlika	147
◊ Faza pažnje	148
• Oblici pažnje	148
• Faktori koji uslovjavaju pažnju	149
◊ Faza razumevanja i shvatanja poruke	150
• Psihologija razumevanja	150
• Stepen razumevanja potrošača	151
• Idiografski metodološki postupak ispitivanja	153
◆ Proces prihvatanja i pamćenja poruke	154
◊ Proces pamćenja (memoriranje)	155
◊ Faze procesa pamćenja poruke	156
◆ Biheviorističke teorije učenja	160
◊ Klasično uslovljavanje	161
◊ Instrumentalno uslovljavanje	164

◆ Kognitivne teorije razumevanja	165
◆ Proces zaboravljanja poruke	169
◊ Ebbinghausov zakon i krivulja pamćenja i zaborava	170
◊ Cajgarnik-fenomen (efekat)	171
⇒ Ispitivanje navika i stavova potrošača u procesu odlučivanja o kupovini	172
◆ Ispitivanje uticaja ličnosti na ponašanje u kupovini	172
◊ Determinisanje pojmove kulture vrednosti i načina života	173
◊ Merenje programa vrednosti načina života	175
◊ Metoda posmatranja kulturnih trendova	177
◊ Analiza promena sistema vrednostnih orientacija	179
◊ Merenje i kategorije društvenih slojeva	180
◊ Istraživanje uticaja referentnih grupa na ponašanje ljudi	182
◊ Istraživanje lidera javnog mnenja	184
• Definisanje pojma lider mišljenja	184
• Sociometrijska metoda identifikovanja lidera	186
• Metoda ključnih podataka kod identifikovanja lidera	186
• Tehnika samooznačavanja kod identifikacije lidera	187
◊ Analiza kulturno-antropoloških i civilizacijskih osobina Srba	187
◆ Uticaj navika, uverenja i stavova na ponašanje kupaca	195
◊ Ispitivanje ljudskih navika koje utiču na ponašanje potrošača	196
◊ Ispitivanje kupovnog i postkupovnog procenjivanja marke proizvoda	199
◊ Ispitivanje stavova koji utiču na ponašanje potrošača	200
• Fisbejinov model merenja stavova	204
• Merenje stavova modelom idealne tačke	205
• Merenje stavova modelom namere ponašanja	205
◊ Teorije o rutinskom ponašanju potrošača	206
• Krugmanova teorija pasovnog učenja	206
• Šerifova teorija društvene procene	207
• Model verovatnoće	209
◆ Teorije o učenju, navikama i odanosti potrošača	210
◊ Potrošačovo učenje	211
• Klasično učenje uslovljavanjem	211
• Posredno učenje po modelu	212
• Učenje spoznajom	212
◊ Model ponašanja potrošača po navikama	213
◊ Teorija o lojalnosti potrošača marki	213
◆ Povezanost uverenja, stavova i ponašanja	214
◊ Hajderova teorija balansa	214
◊ Festingerova teorija kognitivne disonancije	216
◊ Katz-Stoutlandova funkcionalna teorija	217
◊ Rosenbergova teorija očekivane vrednosti	220
◊ Fishbeinov mnogostruki model	220
◆ Povezanost stava sa ponašanjem	221
◆ Objašnjenje fenomena formiranja uverenja i stavova	222
◊ Uticaj informisanosti i znanja na stavove	224

• Ograničenost znanja i stavovi 224	
• Delovanje autoriteta na stavove 224	
• Lični ciljevi, interesi i motivi kao stav 225	
◦ Uticaj aktualne motivacije na stavove 225	
◦ Uticaj trajnih karakteristika ličnosti na stavove 226	
⇒ Strategije promene stavova 227	
♦ Promena stavova pojedinaca u skladu s grupom 228	
◦ Zavisnost od karakteristika stavova 229	
◦ Zavisnost od karakteristika i motiva ličnosti 229	
◦ Zavisnost pojedinca od grupe 230	
♦ Specifični faktori koji utiču na formiranje i menjanje stavova 231	
◦ Specifični faktori u vezi s referentnom grupom 231	
◦ Specifični faktori u vezi s komunikacijskom situacijom 232	
◦ Specifični faktori u vezi sa sadržajem komunikacije 233	
• Ocena važnosti stavova za lične ciljeve i motive 233	
• Stepen promena za koji se zalaže 233	
• Izazivanje emocije straha 234	
◦ Specifični faktori u vezi s organizacijom komunikacije 235	
• Raspored komunikacijskih argumenata 236	
• Izvođenje ili neizvođenje zaključka 237	
• Specifični faktori karakteristika komunikatora 237	
* Problem poverenja u komunikatora 238	
* Privlačnost i status komunikatora 238	
♦ Istraživanje uticaja sredstava masovnih komunikacija na stavove 239	
◦ Mišljenja o efekivnosti sredstava masovnih komunikacija 239	
◦ Način delovanja sredstava masovnih komunikacija 239	
◦ Delovanje pojedinih oblika sredstava masovnih komunikacija 240	
♦ Suština, principi i tehnike persuazivne komunikacije u promeni stavova 240	
♦ Podržavanje stavova i otpori prema njihovom menjanju 242	
◦ Faktori koji doprinose otpornosti prema menjanju stavova 242	
◦ Načini sticanja otpornosti na promenu stavova 243	
• Povezivanje s izvorima koje cenimo 244	
• Mekgvajerova inokulaciona teorija namernog otpora 245	
• Ozgud-Tanenbaumova teorija kongruencije 245	
♦ Opšti uslovi i strategije menjanja stavova 246	
◊ Opšti uslovi koji doprinose promeni stavova 246	
◊ Promena stavova pre odluke potrošača 248	
• Teorije o preduslovima za promenu stavova 248	
• Postupak promene modela stava 249	
◊ Promena stava nakon odluke potrošača o kupovini 250	
• Teorija nesklađa (neravnoteže) 250	
• Teorije obeležja 251	
• Krugmanova teorija pasivnog učenja 251	
♦ Strategije za jačanje i promenu stava potrošača 252	
◊ Strategije jačanja stavova 252	
◊ Strategije promene stavova 252	

Ispitivanje motiva i motivacije kupaca (254)	
⇒ Psihološka analiza stavova, motiva i motivacije	256
◆ Analiza stavova	256
◆ Analiza motiva	257
⇒ Objašnjenje uticaja motiva na ponašanje kupaca	260
◆ Objašnjenje uticaja motiva na ponašanje kupaca	260
◆ Objašnjenje motivacionih procesa na ponašanje kupaca	261
⇒ Pristupi, orientacija i metode motivacionih istraživanja	264
◆ Metode intervjuisanja i anketiranja	265
◊ Metode opservacija i zaključivanja	266
◊ Grupni strukturirani intervju ili ankete	267
◊ Dubinski nestruktuirani intervju	268
◊ Test-baterija	269
◊ Psihografska istraživanja	269
◆ Metode testiranja	271
◆ Skale intenziteta	271
◆ Ispitivanje javnog mnjenja	272

Istraživanje procesa odlučivanja potrošača (274)

⇒ Proces odlučivanja kupaca o kupovini	276
◆ Analiza izbora ciljeva i izvora	276
◆ Teorije analize procesa kupovine potrošača	277
◊ Teorija stimulans - reakcija	277
◊ Teorija mentalnog stanja kupca	278
◊ Teorija potreba - satisfakcija	279
◊ Teorija problem - rešenje	280
◊ Teorija orijentisana na kupca	280
◊ Teorije orijentisane na proces odlučivanja potrošača	282
⇒ Faze u procesu odlučivanja kupaca	283
◆ Svesnost potrebe i želje, spoznaja problema u procesu odlučivanja kupca	287
◆ Traženje informacija u procesu odlučivanja kupca	289
◊ Procesi prijema podataka i informacija	291
• Interno traženje podataka i informacija	291
• Eksterno traženje podataka i informacija	292
• Prikupljanje podataka i informacija	292
• Kontinuelno prikupljanje podataka i informacija	293
• Zadatak marketinga u procesu kupćevog traganja	293
◊ Proces prerade podataka i informacija	293
◊ Proces prosleđivanja informacija na mesto odlučivanja	294
◆ Procena alternativa i rešavanje problema u procesu odlučivanja	294

• Odluke kupaca o kupovini	297
◦ Ponašanje kupaca u procesu odlučivanja o kupovini	297
◦ Vrednosti koje utiču na izbor kupca	299
◦ Modeli kupćevog izbora proizvoda	300
◦ Problemi koji zaokupljaju kupca kod odlučivanja o kupovini	301
◦ Vrste procesa odlučivanja	302

⇒ Ispitivanje marketing okolnosti koji utiču na ponašanje potrošača u procesu odlučivanja o kupovini	304
• Merenje uticaja kategorija društvenih slojeva na ponašanje potrošača	304
• Merenje uticaja referentnih grupa na ponašanje potrošača	307
• Merenje porodičnog uticaja na donošenje odluka o kupovini	310
◦ Zajedničko odlučivanje porodice	310
◦ Podela uloga u procesu odlučivanja porodice	311
◦ Rešavanje konflikta kod porodičnog odlučivanja	312
◦ Merenje porodičnog odlučivanja	314
• Istraživanje životnog ciklusa proizvoda i merenje inovacija na ponašanje potrošača	317
• Istraživanje uticaja raznih okolnosti na ponašanje potrošača	319
⇒ Ispitivanje ponašanja potrošača nakon kupovine	320

Peti deo

Motivi ponašanja i proces odlučivanja industrijskih kupaca (324)

⇒ Opštne karakteristike industrijskih kupaca	325
• Tipovi industrijskih kupaca	325
• Determinisanje potreba, zahteva i problema industrijskih kupaca	326
• Identifikovanje preduzetničke vizije budućnosti i poslovne misije kao razloga postojanja, poslovnih ciljeva i zadataka, te motiva industrijskih kupaca	328
• Teorijske razlike i sličnosti između industrijskih kupaca i građana kao potrošača	329
⇒ Istraživanje procesa odlučivanja industrijskih kupaca	332
• Istraživanje faktora koji utiču na odluke o nabavki industrijskih kupaca	333
• Istraživanje centara kupovine industrijskih kupaca	335
• Istraživanje faza i poslovnih funkcija koje učestvuju u odlučivanju	336
⇒ Istraživanja specifičnosti odlučivanja o nabavki industrijskih marketara	340
• Istraživanje procesa odlučivanja o kupovini marketing-preprodavača	340
• Istraživanje procesa odlučivanja o kupovini državnih organa (tržište institucija)	341
• Istraživanje metoda (strategija) kupovine industrijskih kupaca	342
• Istraživanja tipova kupovina industrijskih kupaca	343
⇒ Literatura	345